

אדם וחווה ב"בת-שבע"

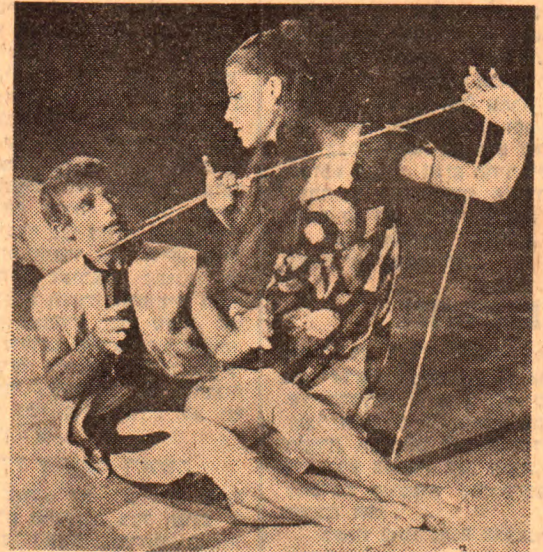
על הכמיהה עץ חסוף עלים. עץ קטן מיניאטורי. לבמה נכנס ה"גבר. ואחריו האשה אותה הוא מושך בחבל. הזוג המדברי הנווד מתמקם באבזרובי הבית שלו. הם מניחים את אבן הסלע לראשם ולידם עציצים. והנה בנוסף ל"בית" יש גם גן. אך אין זה גן סתם. זהו הגן הנפוץ ב"יותר בעולם. ואין זה כל עץ שהוא. זהו העץ המוכר ביותר — עץ הת"פ. פוח. בעוד הגבר מרוצה מכיבושו ומושך את האשה בחבל. מצליחה היא לנגוס בתפוח. לתת לאישה. לסחוב ממנו את החבל. לשימו על צווארו. תחילה היתה היא החלשה -

אלא בעת שקיעת החמה. היא דור ששלי בארץ ונצר למשפחת הסידים. האם היתה נוהגת לקרוא לילדים מן התנ"ך ושירים. המפנה חל בהגיעה ל"גיל 13 והחלה בהופעה של גרטרוד קראוס. ומאו במשך ארבע שנים נס"ע זה לתל אביב פעמיים בשבוע ל"שעורי מחול. גם המפנה השני כרוך בהופעה אמנית. הפעם — של מאר"תה גראהאם. היא ניגשה אל מאחורי הקלעים ורקדה לפני האמנית הדגולה מארתה שהתרשמה מהופעתה של הנערה העניקה לה מילגה ללמוד אצלה בניו יורק. אשרה היתה עדיין תלמידה בשביעית. גימנסיה. ואף על

אשרה ערב שלם של רקודים מיצי רותיה. ביניהם היה גם "אדם וחווה". ריקוד זה. מספרת אשרה. "בא אלי בקלות כזו עד שאיני יודעת כלל כיצד בא". ריקודיה הם ביטוי לרעיון נות. אך אין בכונתה להגיע בהם למוסר השכל או מסקנה כלשהי. כל רצונה הוא לבטא הלך רוח הנובע ממערכת יחסים בין בני אדם.

ריקוד הפולחן — בו השתתפו שני בחורים כושים ובחורה יפאנית. בניו בסגנון תנועה קדום. התנועות סימטריות ומאופקות. כאן התכוונה אשרה להביע הקרבה. האשה כ"אילו עובדת אלהים. והגברים עובדי אלילים. חשוב היה המגע שביניהם.

ריקוד המשפט — שלוש נשים ו"גבר. יש נאשמת צעירה ואין זה חשוב כלל מה אשמתה. השופטים הם גבר ושתי נשים. אחת הנשים מסמלת את הקטגוריה והשניה את הסנגוריה. השופט מתלבט בין רגשיו תיו האנושיים ובין חובותיו כמייצג החוק. בתוך מערכת היחסים בין ה"ניכחים משתרבת העבודה שאחת השופטות היא מבוגרת ואילו הנאשמת צעירה. בסוף הריקוד נשארה הנאשמת בצד אחד. והשופטים בצד אחר. "אין מסקנה. זו דראמה של אסוציאציות". ריקוד מכשפות של שבת — לרקוד הומוריסטי על מכש"פות שקרבנן הוא אשה אחרת. הבל הבלים — ריקוד לפי קהלת. רקדן אחד הוא הזמן. המחוללים מראים יחס האנשים לגורם הזמן. ריקוד מש"חקי אולימפיה — מראה ריקוד את לטי החמשה גברים. לאשרה גם שלי שה רקודי סולו. הצפור. ים התיכון. ובדידות. לריקוד הבדידות השתמשח במלות השיר של רחל: "כל אורחותי הליו והדמיע, / פחד טמיר מיד ענקים / למה קראתם לי חופי הפלא / למה כזבתם אורות רחוקים".

היא מושכת אותו בחבל. אשרה אלקיים ושמעון בראון בריקוד "אדם וחווה", בלהקת "בת-שבע"

המובלת, עכשיו היא החזקה — ה"מובילת. חסיפור הישן על "אדם וחווה" פירושים רבים ניתנו לו. אך זה ש"נתנה לו אשרה אלקיים בהופעתה עכ הריקוד בלהקת "בת-שבע" הוא מקורי למדי. הריקוד שהיא עשתה לו את הכוריאוגרפיה. הוא חביב, מרענן. כמשב רוח קל. גישתה הבימית היא הומוריסטית. המתבטאת לא רק בכך ששינתה מנוסה הסיפור התנ"כי עד כדי כך שבסוף המחול הם שניהם מאבדים בגדיהם ונשארים עם עלי תאנה בלבד. — אלא אף הגישה למחול היא פארודית והומוריסטית בכל תנועה מתנועות שני הרקדנים (הגבר שמעון בראון). "בי דרך זו קל יותר להבליט מומנטים רציניים מאשר בדרך רצינית" — אומרת אשרה. בחורה בעלת תויו פנים עדינים ביותר — "מאחורי כל קומי יש טראגי. אנשים מטפלים ל"רוב בבעיות תמורות ורציניות — בכבודות. אני בהרתי בדרך ההומורית סטית, ולא מפני שאיננה רצינית אלא התיפך. אני חושבת שזה נותן לי את האפשרות לטפל בנושא נודש בדרך לא נדושה. מי לא חשב על כך שהאשה הנראית כחלשה. כנכנעה וכ"מובלת". רק מסתירה את שלטונה מאחורי חולשתה. ומחכה רק להודיע נות הנכונה להפגינו. בעוד דרכי ה"גבר ספונטאניות וטבעיות. דרכי ה"אשה עקלקלות ומחושבות".

מנין לאשרה בת העשרים וחמש ונשואה לטייס דעות כל כך החלטית על אופיה של האשה — זאת אינה רוצה להודות. היא רק מחייכת. אשרה בת נתניה. גדלה במשק החקלאי של אביה. וזוכרת יפה את ריקודיה בשדות. לא בשעת עבודה.

המוסיקה ליצירותיה היא משל בארטוק, מאסנו, באך. או הייטור וילה לובוס ב"אדם וחווה". "אינני סבורה שעלי לבחור במוסיקה ישראלית כדי להיות ישראלית בריקודי. ניכרת אצלי השפעת חנוך בארץ. כגון השקיעה בשדות על ריקוד הפולחן. או הים בריקוד הים התיכון. אך הדי שוב הוא אישיות הרקדן וכוחו כי יוצר ביצירתו. חשוב סגנון התנועה. וחשוב שיהיה אישי. הסגנון של "אדם וחווה" הוא אישי בהחלט.

(1961)

אמנית
20/11/65

"גם שבע"
"אדם וחווה"